

KAPITAŁ LUDZKI

NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Wytyczne dotyczące oznaczania projektów w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
Instytucja Zarządzająca Programem Operacyjnym Kapitał Ludzki

Warszawa, luty 2008 r.

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP
2. INFORMACJA I PROMOCJA W PROJEKTACH
REALIZOWANYCH W RAMACH PO KL
3. OZNACZANIE PROJEKTÓW
4. PRZYKŁADY SFORMUŁOWAŃ INFORMUJĄCYCH
O WSPÓŁFINANSOWANIU
5. ZASADY STOSOWANIA LOGO PO KL
6. ZASADY STOSOWANIA LOGO UE
7. ZASADY STOSOWANIA EFS 2004-2006

WSTĘP

Celem niniejszego dokumentu jest ustalenie jednolitej interpretacji przepisów europejskich w sprawie prowadzenia działań informacyjnych i promocyjnych dotyczących pomocy udzielanej z Europejskiego Funduszu Społecznego, w szczególności wynikających z Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 z 8 grudnia 2006 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, a także Funduszu Spójności oraz rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, a także Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie informacji i promocji.

Wytyczne dotyczące oznaczania projektów odnoszą się zarówno do sposobów oznaczania projektów realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, jak i wszystkich innych działań związanych z promocją i informowaniem o Programie.

Wszelkie działania prowadzone w ramach promocji i informacji w Programie powinny być prowadzone zgodnie z *Planem komunikacji Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki* oraz *Strategią komunikacji funduszy europejskich* i *Wytycznymi Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie informacji i promocji*.

INFORMACJA I PROMOCJA W PROJEKTACH REALIZOWANYCH W RAMACH PO KL

Obowiązek informowania o współfinansowaniu projektu ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego dotyczy wszystkich projektów realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, niezależnie od trybu wyboru projektów, tj. projektów konkursowych, systemowych i indywidualnych, a także wszelkich działań realizowanych w ramach Pomocy Technicznej Programu.

Działania informacyjno-promocyjne zaplanowane w ramach projektu powinny zostać opisane w pkt. 3.2 *Działania*, Wniosku o dofinansowanie projektu, jako jedno z zadań w ramach projektu. Zakres planowanych zadań, jak i środki i kanały informacyjne powinny być planowane racjonalnie i efektywnie, mając na uwadze, iż głównym celem działań informacyjno-promocyjnych jest wypełnienie wszelkich wymagań związanych z oznaczaniem projektu, a także promocja Europejskiego Funduszu Społecznego zgodnie z założeniami promocji i informacji Programu opisanych w *Planie komunikacji PO KL*.

W szczególności beneficjenci (projektodawcy) powinni zapewnić, aby przekaz (w tym język i środki komunikacji) zostały dopasowane do grupy odbiorców, charakteru i zasięgu oddziaływania projektu.

OZNACZANIE PROJEKTÓW

- 3.01 oznaczanie pomieszczeń w których realizowany jest projekt
- 3.02 oznaczanie sprzętu i wyposażenia zakupionego w ramach projektu
- 3.03 informacja o współfinansowaniu wynagrodzeń w ramach projektu
- 3.04 oznaczanie publikacji i materiałów promocyjnych w ramach projektu
- 3.05 informacja o współfinansowaniu przekazywana podczas konferencji/seminariów/warsztatów/spotkań informacyjnych/targów i innych imprez promocyjnych
- 3.06 informacja o współfinansowaniu przekazywana uczestnikom projektu/grupie docelowej projektu
- 3.07 pozostałe przypadki oznaczania projektów

OZNACZANIE PROJEKTÓW

Za informację o współfinansowaniu, o której mowa w niniejszym dokumencie (o ile nie zaznaczono inaczej), rozumie się co najmniej informację o współfinansowaniu przez Europejski Fundusz Społeczny wraz z logotypem Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki oraz logo Unii Europejskiej wraz z odniesieniem (podpisem) Europejski Fundusz Społeczny, stosowanymi zgodnie z zasadami opisanymi w niniejszym dokumencie.

W informację o współfinansowaniu nie powinno wkomponowywać się innych logotypów, w szczególności logotypów instytucji realizującej projekt, partnerstwa, Instytucji Pośredniczących i Pośredniczących II stopnia czy też logotypu przyjętego dla projektu.

W informacji o współfinansowaniu nie powinno używać się nazw: beneficjenta, instytucji pośredniczących, innych źródeł współfinansowania, oraz wszelkich innych informacji, które mogłyby sprawić, że przekaz o udziale środków Europejskiego Funduszu Społecznego będzie nieczytelny lub mało przejrzysty.

W informacji o współfinansowaniu nie powinno używać się żadnych skrótów, tj. używane powinny być pełne nazwy: Europejski Fundusz Społeczny (nie: EFS) oraz Program Operacyjny Kapitał Ludzki (nie: PO KL). Stosowanie logotypu EFS, wykorzystywanego dla promocji funduszu w okresie programowania 2004-2006, jest fakultatywne. W szczególności powinno być stosowane przy wykorzystywaniu środków z perspektywy 2004-2006 dla promocji Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

oznaczanie pomieszczeń, w których realizowany jest projekt

a) Każde pomieszczenie, w którym realizowany jest projekt powinno zostać oznaczone poprzez wywieszenie plakatu, tablicy, naklejki lub innego rodzaju informacji zawierającej informację o współfinansowaniu projektu ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

b) Informacja taka powinna w szczególności znaleźć się w biurze projektu, w salach szkoleniowych i innych salach, w których realizowane jest wsparcie skierowane bezpośrednio do osób.

c) Informacja o współfinansowaniu powinna być umieszczona w widocznym miejscu i czytelna dla wszystkich osób uczestniczących w działaniach realizowanych w danym miejscu.

d) W przypadku gdy plakat, tablica nie zawiera wyłącznie informacji o współfinansowaniu, informacja o współfinansowaniu, wraz z wymaganymi logotypami powinna zajmować co najmniej 25% powierzchni plakatu, tablicy, naklejki.

oznaczanie sprzętu i wyposażenia zakupionego w ramach projektu

- a) Sprzęt oraz wyposażenie (komputery, drukarki, aparaty fotograficzne itp.) zakupiony/amortyzowany/ wynajęty/ leasingowany na potrzeby projektu musi być wyraźnie oznakowany – np. za pomocą naklejek – w widocznym miejscu; w przypadku przedmiotów na których nie ma możliwości zamieszczenia czytelnej informacji o współfinansowaniu (np. małe aparaty fotograficzne, dyktafon, itp.) możliwe jest zamieszczenie informacji na opakowaniu/etui sprzętu, przy czym musi być to opakowanie/etui użytkowane łącznie ze sprzętem (np. etui na aparat fotograficzny, ale nie opakowanie kartonowe z którym aparat został zakupiony).
- b) Informacja o współfinansowaniu powinna być wyraźna i czytelna. Napis oraz logotypy powinny być czytelne i wyraźne, dopuszczalne jest stosowanie wszystkich wersji logotypu (podstawowy, monochromatyczny, itd.).
- c) Nie ma obowiązku oznaczania materiałów biurowych oraz małego sprzętu o niewielkiej wartości – np. zszywacze, dziurkacze, itp.
- d) W ramach oznaczania sprzętu możliwe jest wykorzystywanie naklejek papierowych, na folii samoprzylepnej, adhezyjnej, tabliczek plastikowych, metalowych, naszywek z materiału, graweru, haftu itp.

informacja o współfinansowaniu wynagrodzeń w ramach projektu

- a) Informacja o współfinansowaniu stanowiska pracy w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki powinna zostać zawarta w opisie stanowiska oraz/lub w zakresie obowiązków pracownika.
- b) W bezpośrednim, stałym (o ile istnieje) miejscu pracy osób, których wynagrodzenie współfinansowane jest przez Europejski Fundusz Społeczny powinna zostać zamieszczona informacja o współfinansowaniu wynagrodzenia w formie tabliczki, informacji wywieszanej np. przed pokojem, w którym dana osoba wykonuje obowiązki.
- c) W przypadku zawierania umów cywilnoprawnych (umowy o dzieło/zlecenia) informacja o współfinansowaniu powinna znaleźć się w treści umowy.
- d) W przypadkach, w których jest to możliwe (pozwalają na to warunki techniczne – tj. np. umowa jest wydrukiem komputerowym, a nie wypisana na formularzu samokopiującym), na umowie powinno znaleźć się pełne oznaczenie dotyczące współfinansowania, wraz z logotypami.

oznaczanie publikacji i materiałów promocyjnych w ramach projektu

a) Wszystkie publikacje powinny zawierać jasne wskazanie na współfinansowanie publikacji przez Europejski Fundusz Społeczny – co najmniej na stronie redakcyjnej.

b) Logotypy mogą pojawić się jako elementy graficzne także na okładkach i innych elementach publikacji.

c) W przypadku materiałów drukowanych nie posiadających strony tytułowej ani redakcyjnej (broszury, ulotki, foldery do 4 stron) informacja o współfinansowaniu wraz z logotypami powinna się znaleźć na pierwszej lub ostatniej stronie publikacji.

d) Na publikacjach w wersji elektronicznej (płyty CD, DVD, VHS, pamięci flash, do pobrania z www itp.) na pierwszej stronie/ pierwszym widocznym ekranie/ oknie powitania, które ukazuje się jako pierwsze podczas odtwarzania materiałów zamieszczonych na nośniku danych powinna znaleźć się informacja o współfinansowaniu wraz z logotypami, ponadto w przypadku nośników takich jak CD lub DVD informacja o współfinansowaniu powinna znaleźć się również na płycie oraz okładce płyty (jeśli występuje, a front zapakowanej płyty jest niewidoczny).

e) W przypadku prezentacji multimedialnych (Power Point, Flash, itp.) – co najmniej na pierwszym i ostatnim slajdzie/ oknie powinna znaleźć się informacja o współfinansowaniu.

f) Na wszystkich publikacjach, zarówno drukowanych jak i elektronicznych (w przypadku publikacji elektronicznych również, o ile jest to możliwe na nośniku) powinna zostać zamieszczona informacja, iż publikacja jest dystrybuowana bezpłatnie. W przypadku pobierania jakiegokolwiek opłaty za publikację i uwzględnienia tego w projekcie, informacja o tym fakcie powinna zostać odnotowana jako przychód we wniosku beneficjenta o płatność.

g) Gadżety jako materiały promocyjne powinny być stosowane tylko w uzasadnionych przypadkach. W szczególności w przypadku gadżetów nietypowych o dużej wartości jednostkowej – decyzja o takiej formie promocji powinna zostać podparta wiarygodnymi informacjami o racjonalności takiego wydatku.

h) W przypadku gadżetów należy stosować pełną informację o współfinansowaniu wraz z logotypami. W przypadku małych gadżetów na których nie ma możliwości zamieszczenia pełnej informacji, powinno znaleźć się co najmniej logo Unii Europejskiej oraz informacja o współfinansowaniu (logo PO KL oraz podpis Europejski Fundusz Społeczny pod, lub obok logo nie jest wymagane).

oznaczanie publikacji i materiałów promocyjnych w ramach projektu

- i) Strony www, w sytuacji, gdy są współfinansowane z projektu, powinny zawierać przynajmniej na stronie głównej informację o współfinansowaniu wraz z logotypami.
- j) O ile to możliwe (pozwala na to koncepcja techniczna i graficzna), logotypy PO KL oraz UE powinny się również znaleźć na kolejnych stronach (np. nagłówek, stopka).
- k) Strona powinna posiadać link do strony www.efs.gov.pl.
- l) W przypadku realizacji materiałów audiowizualnych – w szczególności filmów, spotów reklamowych, spotów i audycji radiowych, informacja o współfinansowaniu powinna znaleźć się na końcu lub na początku materiału, w formie tablicy/baneru zawierającego informację o współfinansowaniu. Informacja o współfinansowaniu powinna zajmować co najmniej 25% ekranu/powierzchni. Tablica/baner powinien być widoczny przez nie mniej niż 3 sekundy. W przypadku materiałów audio, na końcu lub na początku materiału powinna zostać zamieszczona informacja o współfinansowaniu przez Europejski Fundusz Społeczny.
- m) W przypadku wszelkiego rodzaju reklam/butonów/banerów i ogłoszeń w formie pop-upów itp. zamieszczanych na stronach www lub na innych materiałach multi-medialnych informacja o współfinansowaniu powinna znaleźć się co najmniej na jednym z ekranów (jednym przejściu animacji) w przypadku elementów animowanych lub też w przypadku małych, statycznych materiałów – jeśli nie ma możliwości zamieszczenia pełnej informacji, powinna zostać zamieszczona co najmniej flaga UE.

informacja o współfinansowaniu przekazywana podczas konferencji/seminariów/warsztatów/spotkań informacyjnych/targów i innych imprez promocyjnych

a) Informacja o współfinansowaniu powinna znaleźć się co najmniej na:

a. zaproszeniach – zarówno przekazywanych w formie papierowej, jak i elektronicznej, również jeśli zaproszenie jest zaproszeniem otwartym, w formie ogłoszenia, ogłoszenia prasowego, plakatu, itp.;

b. plakatach, informacjach, ogłoszeniach umieszczonych w sali, stoisku wystawienniczym, w miejscu widocznym dla uczestników spotkania lub/oraz przed wejściem do sali;

c. informacja o współfinansowaniu może się również znajdować na elementach scenografii, wystroju stanowiska, jak również w formie banerów reklamowych, transparentów, ścian reklamowych, itp.;

d. materiałach, które otrzymują uczestnicy spotkania, w szczególności na publikacjach, gadżetach, prezentacjach, materiałach audiowizualnych;

b) O ile formuła spotkania na to pozwala, informacja o współfinansowaniu powinna zostać również przekazana uczestnikom na wstępie lub na zakończenie spotkania, np. poprzez przekazanie tej informacji przez prowadzącego spotkanie/konferencję.

informacja o współfinansowaniu przekazywana uczestnikom projektu/grupie docelowej projektu

a) Mając na uwadze wymagania dotyczące oznaczania pomieszczeń, publikacji oraz informowania podczas spotkań i konferencji, wszyscy uczestnicy projektu (w szczególności osoby i instytucje/firmy bezpośrednio korzystające ze wsparcia w ramach projektu) powinni mieć świadomość, że uczestniczą w projekcie współfinansowanym przez Europejski Fundusz Społeczny.

b) Informacja o współfinansowaniu szkoleń/studiów, doradztwa itp. powinna znaleźć się, co najmniej na:

a. materiałach szkoleniowych, w tym prezentacjach i publikacjach multimedialnych;

b. zaproszeniach;

c. korespondencji z uczestnikami, także w formie elektronicznej;

d. certyfikatach, zaświadczeniach, dyplomach itp. potwierdzających zakończenie lub udział w formach wsparcia realizowanych w ramach projektu;

e. jeśli nie ma możliwości zamieszczenia odpowiedniej informacji na certyfikatach, świadectwach czy dyplomach (np. świadectwa na drukach MEN) informacje o współfinansowaniu powinny znaleźć się, w zależności od formy stosowanej w poszczególnych instytucjach, na umowach szkoleniowych z pracownikami skierowanymi na szkolenie (studia) lub w formie dodatkowego zaświadczenia z informacją, że szkolenie/studia były współfinansowane przez Europejski Fundusz Społeczny.

pozostałe przypadki oznaczania projektów

- a) Niezależnie od powyższych wymogów należy mieć na uwadze, iż oznaczeniu o współfinansowaniu podlegają wszelkie inne dokumenty dotyczące realizacji projektu.
- b) Dokumenty finansowe – faktury, rachunki i inne dokumenty finansowo-księgowe nie muszą być oznaczane poprzez umieszczenie logotypów. Sposób opisu faktury/rachunku został przedstawiony w dokumencie Zasady finansowania PO KL.
- c) Wszelkie wymogi odnoszące się do oznaczania projektów, dotyczą sytuacji w których oznaczenie jest wykonalne (możliwe technicznie do realizacji) – w przypadku wszelkich dokumentów mających charakter gotowych formularzy, wzorów, w których treść instytucja/podmiot nie ma możliwości ingerencji (np. druki samokopiujące, druki faktur/rachunków, itp.) nie zastosowanie pełnej formy oznaczenia tj. wszystkich logotypów jest dopuszczalne.

PRZYKŁADY SFORMUŁOWAŃ INFORMUJĄCYCH O WSPÓŁFINANSOWANIU

1.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt/Szkolenie/Konferencja/Publikacja/
Kampania informacyjna/Sprzęt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

2.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Tu realizowany jest projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

3.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Stanowisko pracy współfinansowane przez Unię Europejską
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

4.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany
przez Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu Społecznego

5. Umowa współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

6. Umowa realizowana w ramach projektu ... współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

7. Wynagrodzenie współfinansowane przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

ZASADY STOSOWANIA LOGO PO KL

- 5.01 znak graficzny
- 5.02 budowa znaku na siatce modułowej
- 5.03 znak graficzny - kolorystyka podstawowa
- 5.04 znak graficzny - kolorystyka uzupełniająca
- 5.05 logo PO KL
- 5.06 logo PO KL w wersji angielskiej
- 5.07 logo PO KL - budowa i proporcje
- 5.08 logo PO KL - pole podstawowe i pole ochronne
- 5.09 logo PO KL - warianty achromatyczne i monochromatyczny
- 5.10 logo PO KL - stosowanie tła
- 5.11 logo PO KL - wariant monochromatyczny na tle programu, wiodące kolory programu
- 5.12 zestawienia znaków graficznych

znak graficzny

Znak graficzny jest zbudowany z układu połączonych gwiazd na tle trapezu. Symbolika gwiazd nawiązuje do flagi Unii Europejskiej poprzez kolor jednej z gwiazd, jak również niebieski kolor tła. Nawiązuje również do symboliki flagi Polski – kolory pozostałych dwóch gwiazd.

W sposób symboliczny komunikuje o przepływie funduszy europejskich. Kierunek zachód – wschód został uzyskany poprzez nadanie dynamiki gwiazdom.

Cała forma znaku graficznego tworzy złudzenie przestrzeni dzięki następującym zabiegom graficznym:

- nadanie efektu trójwymiarowości poszczególnym gwiazdom
- wprowadzenie cienia rzuconego
- nadanie perspektywy prostokątnemu tłu
- „schowanie” fragmentu czerwonej gwiazdy w obrębie prawego boku trapezu oraz wprowadzenie na jej powierzchni cienia rzucanego przez trapez.

Niebieskie tło symbolizuje okno z widokiem na niebo, tworzy kadr przestrzeni, świata, w który lecą, wchodzą połączone gwiazdy. Połączenie gwiazd oraz ich symbolika poprzez kolor mówią nam o wspólnotcie UE, jej trwałości i sile.

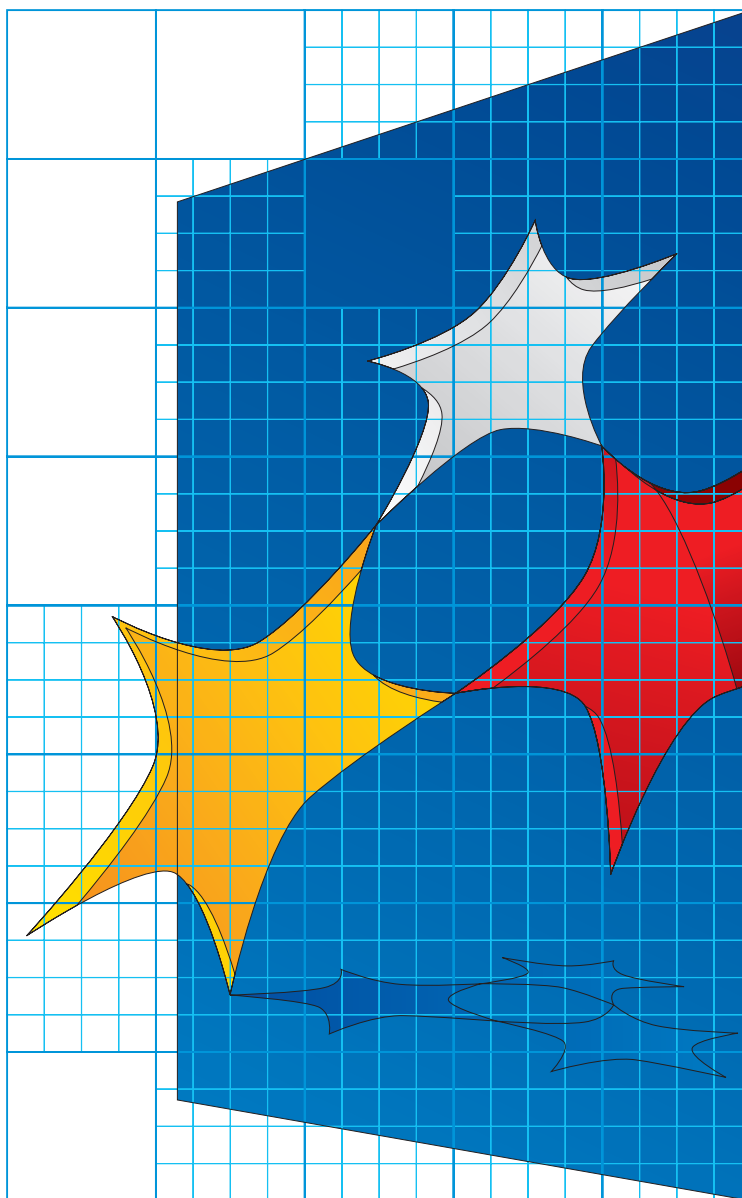
Charakter graficzny gwiazd nasuwa skojarzenia z postaciami ludzi, wprowadzając tym samym w symbolikę aspekt ludzki. Mówi o zjawisku synergii, czyli kooperacji (współpracy) różnych czynników, której efekt jest większy niż suma ich oddzielnego działania.

znak graficzny

znak graficzny na siatce modułowej

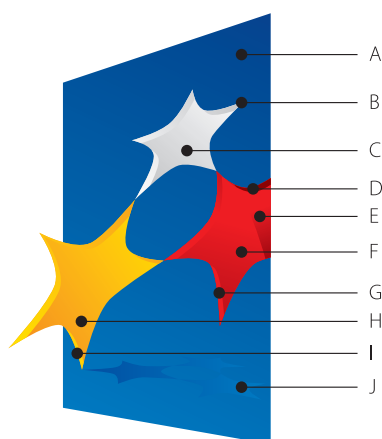
Siatka modułowa określa podstawowe proporcje i wielkości w budowie znaku graficznego. Stosowana jest w przypadku odwzorowania znaku na powierzchniach wielkoformatowych, gdzie zastosowanie formy elektronicznej jest niemożliwe. Modułem konstrukcyjnym jest kwadrat o boku równym $1/8$ wysokości znaku graficznego.

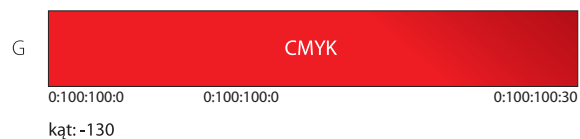
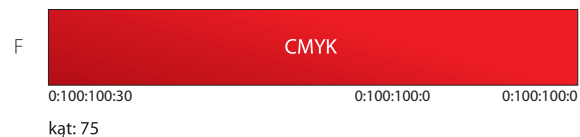
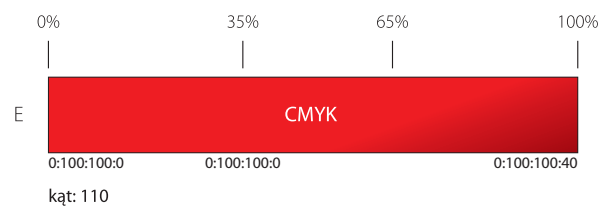
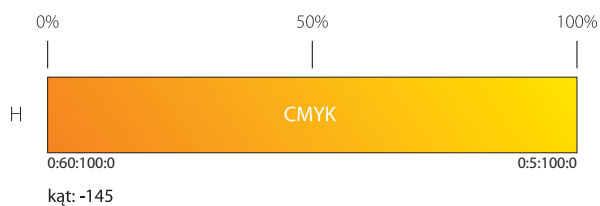
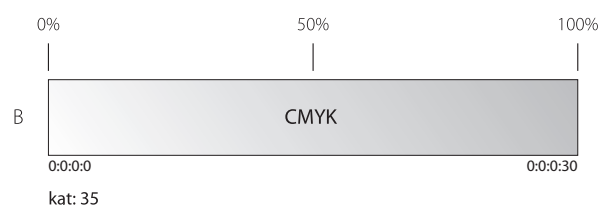
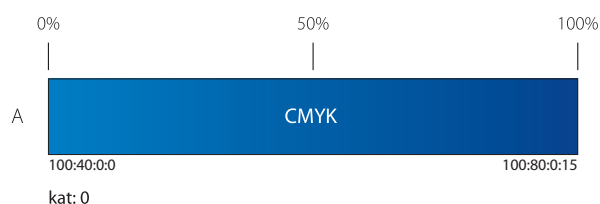
znak graficzny na siatce modułowej

znak graficzny - kolorystyka podstawowa

Kolorystyka znaku jest istotnym czynnikiem kształtującym tożsamość i sposób postrzegania marki. Kolory znaku oraz elementów systemu identyfikacji powinny być jak najbardziej zbliżone do kolorów określonych w CMYK, niezależnie od techniki reprodukcji. Poniżej przedstawiono parametry poszczególnych elementów sygnetu. Wykorzystano w nich efekt gradientu typu liniowego.

znak graficzny – CMYK

budowa gradientu znaku graficznego – CMYK

znak graficzny - kolorystyka uzupełniająca

UWAGA!

Kolorystyka przedstawiona w opracowaniu jest symulacją kolorów z drukarki laserowej i służy jedynie celom ilustracyjnym. Kolory należy dobierać według podanych na karcie wartości.

* – Odpowiednio ciemniejszy kolor w przypadku podkreślenia trójwymiarowości gwiazd oraz rzucanego przez nie cienia.

Na stronie przedstawiono parametry kolorystyczne znaku marki w zależności od wybranej techniki reprodukcji.

W przypadku druku w systemie PANTONE wykorzystujemy 3 kolory PANTONE – niebieski, czerwony i żółty oraz zakładamy raster z overprintem z kolorów CMYK – black i magenta.

Zaleca się druk bezpośrednio na folii.

znak graficzny – PANTONE

znak graficzny – uproszczony (folie, pleksi)

Technika reprodukcji / kolor	PANTONE C / U	REPSOL GLASS	RAL	Folia 3M (100)	Folia ORACAL
NIEBIESKI	2935 C / U	2670 / * 2840	5005 / * 5003	100-002 / * 100-003	057 / * 067
CZERWONY	185 C / U	1510 / * 1760	3020 / * 3001	100-466 / * 100-23	032 / * 030
ŻÓŁTY	116 C / U	3520 / * 3610	1028 / * 1007	100-25 / * 100-381	021 / * 020
BIAŁY	Trans. White C / U	0900 / * 7560	9016 / * 7047	100-10 / * 100-384	010 / * 072
CZARNY	Process Black C / U	7990	9005	100-12	070

tabela kolorów dla technik drukarskich oraz innych technik reprodukcji

logo PO KL

* UWAGA!

Tą wersję znaku można stosować wyłącznie w wyjątkowych i uzasadnionych sytuacjach.

Forma podstawowa znaku Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki jest zbudowana z zestawienia znaku graficznego z logotypem w ściśle określonych proporcjach.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

forma podstawowa

Forma uzupełniająca znaku Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki jest zbudowana z zestawienia znaku graficznego z logotypem w ściśle określonych proporcjach.

KAPITAŁ LUDZKI

forma uzupełniająca*

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK - NAJLEPSZA INWESTYCJA!

logo z hasłem programu operacyjnego

logo PO KL w wersji angielskiej

forma podstawowa

forma uzupełniająca

logo z hasłem programu operacyjnego

logo PO KL - budowa i proporcje

Moduł konstrukcyjny
– kwadrat o boku równym
1/4 wysokości znaku graficznego.

Na karcie przedstawiono sposób konstrukcji znaku bazujący
na zależnościach wielkościowych wynikających z wysokości znaku
graficznego.

logo PO KL - pole podstawowe i pole ochronne

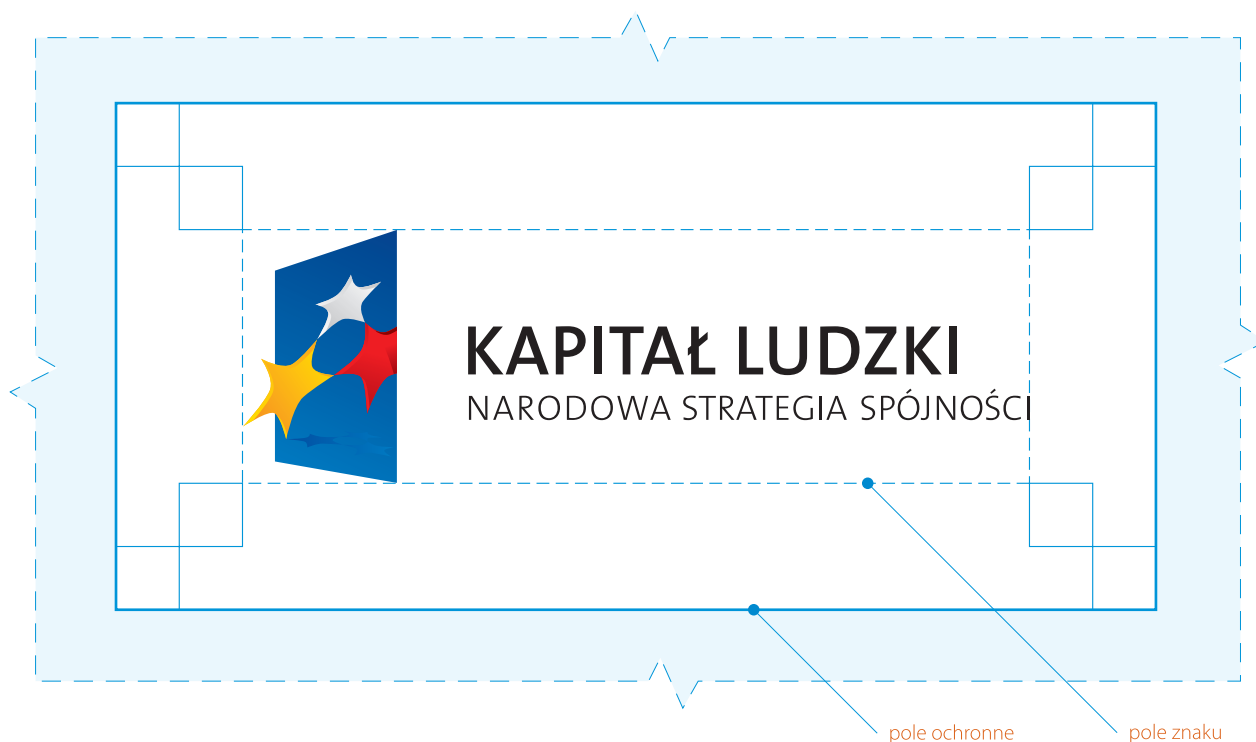
Moduł konstrukcyjny
– kwadrat o boku równym
1/4 wysokości znaku graficznego.

Pole podstawowe definiuje minimalny zamknięty obszar wokół znaku,
w którym znak może być użyty.

Pole ochronne definiuje obszar wokół znaku, w którym nie może pojawić się
żadna obca forma, zarówno graficzna, jak i tekstowa.

zasada konstrukcji pola podstawowego znaku marki

zasada konstrukcji pola ochronnego znaku marki

logo PO KL - wariant achromatyczny i monochromatyczny

Warianty kolorystyczne znaku mają zastosowanie w tych obszarach komunikacji instytucji, gdzie wykorzystanie wersji pełnokolorowej jest niemożliwe ze względów technologicznych (na przykład tłoczenie, grawerunek itp.). Na stronie przedstawiono warianty znaku w odcieniach szarości, warianty achromatyczne oraz monochromatyczne.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

wariant w odcieniach szarości

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

wariant achromatyczny – czarny
(pozytyw / negatyw)

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

wariant monochromatyczny – szary
(pozytyw / negatyw)

logo PO KL - stosowanie tła

* – Należy stosować kolor Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki określony w wytycznych

Strona ilustruje dopuszczalne wersje kolorystyczne tła jednorodnego, na jakim można stosować znak PO KL. Podstawowym tłem jest tło w kolorze białym. Dopuszcza się aplikację znaku na tle kolorowym, czarnym oraz srebrnym.

tło białe

tło kolorowe*

tło czarne

tło srebrne

logo PO KL - wariant monochromatyczny na tle programu

* – Należy stosować kolor Programu
Operacyjnego Kapitał Ludzki

Dopuszcza się stosowanie znaku w wariantach jednobarwnych
– monochromatycznych, ale tylko w obrębie przedstawionej kolorystyki.

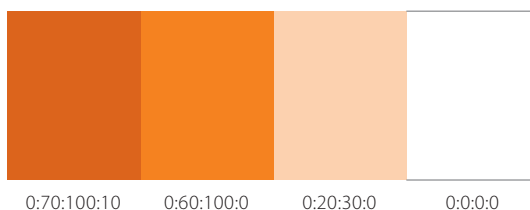
wiodące kolory programu

UWAGA!
Kolorystyka przedstawiona
w opracowaniu jest symulacją
kolorów z drukarki laserowej i służy
jedynie celom ilustracyjnym.

Kolory należy dobierać według
podanych na karcie wartości.

Strona ilustruje dopuszczalne wersje kolorystyczne tła pełnych
– jednorodnych w systemie kolorystycznym CMYK.

C : M : Y : K

zestawienia znaków

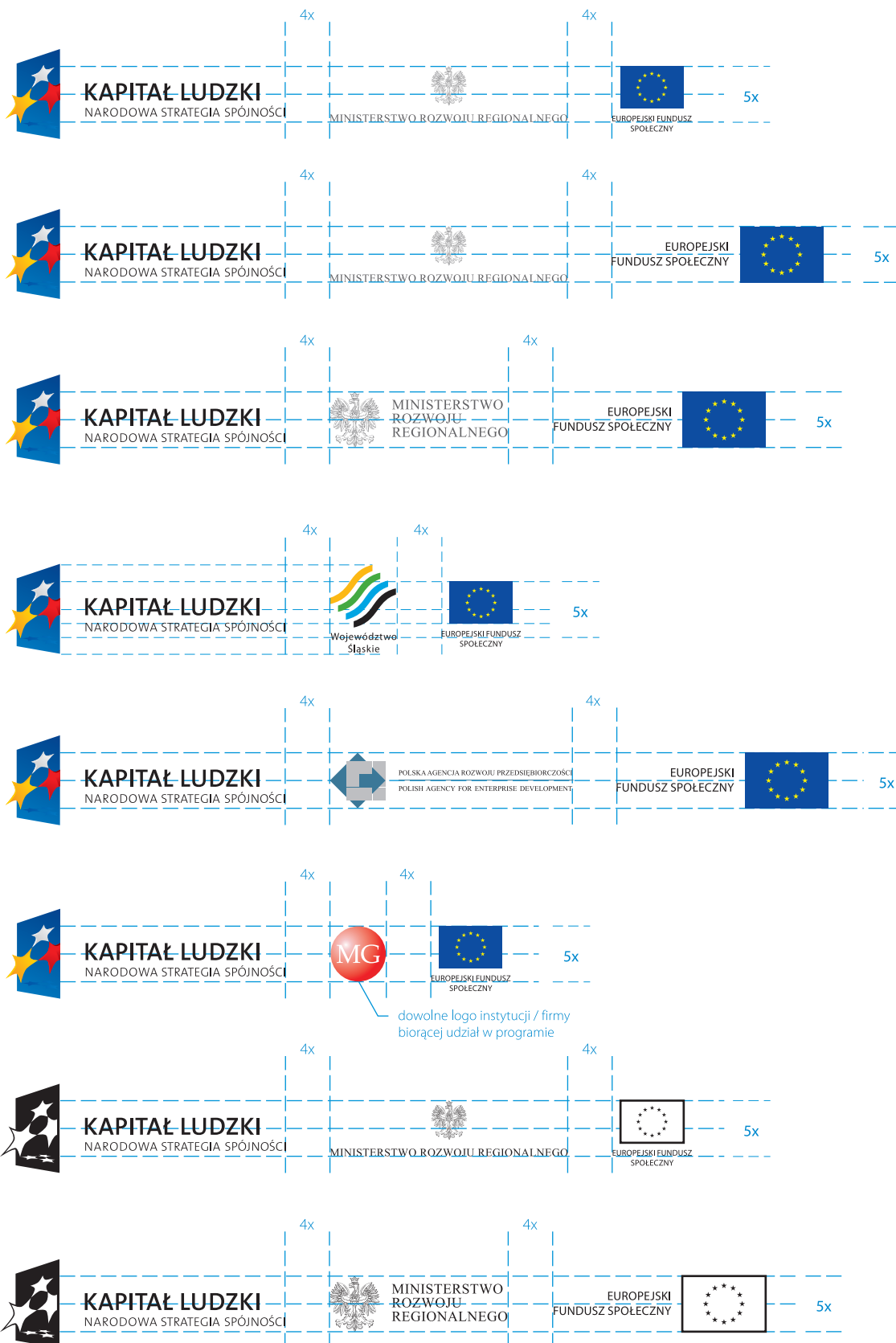
UWAGA!

Moduł konstrukcyjny

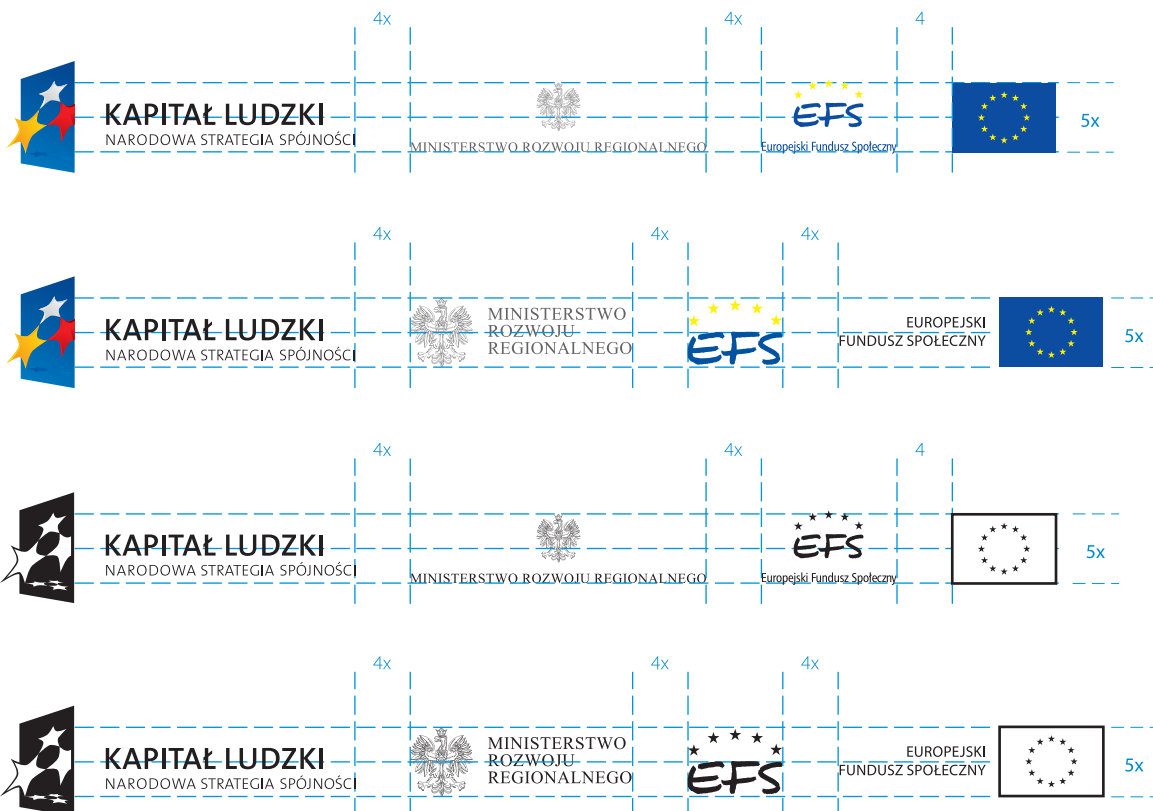
– kwadrat o boku równym

1/4 wysokości znaku graficznego.

W zestawieniach z innymi znakami znak programu operacyjnego znajduje się zawsze z lewej strony, znak UE z prawej strony, w przestrzeni pomiędzy tymi znakami umieszcza się inne znaki, np. herb regionu.

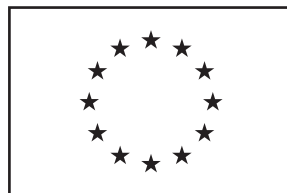
zestawienia znaków

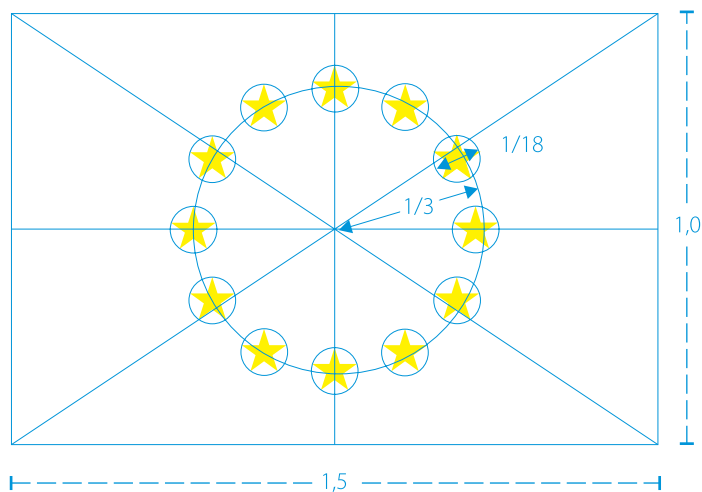
ZASADY STOSOWANIA LOGO UE

- 6.01 logo UE - budowa
- 6.02 logo UE - kolorystyka

logo UE - budowa

- a) Symbol UE składa się z 12 gwiazd. Logo UE ma kształt niebieskiej prostokątnej flagi, której długość stanowi 1 i 1/2 szerokości.
- b) Gwiazdy są umieszczone w równych odległościach od siebie w taki sposób, że formują niewidzialny okrąg, którego środek tworzy się poprzez przecięcie się przekątnych prostokąta.
- c) Promień okręgu stanowi 1/3 wysokości prostokątnej flagi. Każda gwiazda ma 5 punktów, które umieszczone są na obwodzie „niewidocznego” okręgu. Jego promień wynosi 1/18 wysokości prostokątnej flagi. Gwiazdy są usytuowane pionowo tzn. jedno ramię (wierzchołek) gwiazdy jest pionowe, a dwa przylegające do niego ramiona powinny być usytuowane w linii prostej oraz pod kątem prostym do „masztu” flagi. Gwiazdy powinny być rozmieszczone na okręgu w pozycjach „pełnych” godzin zegarowych.

logo UE - kolorystyka

a) Logo Unii Europejskiej ma następujące kolory: Niebieski Pantone reflex – powierzchnia prostokąta, Żółty Pantone – powierzchnia gwiazd.

b) Żółty Pantone jest uzyskiwany poprzez użycie 100% „process yellow”. Natomiast poprzez wymieszanie 100%-ego „process cyan” i 80%-ego „process magenta” uzyskuje się odcień bardzo zbliżony do „pantone reflex blue”.

Nie jest obowiązkowe stosowanie oznaczeń w kolorze, tam gdzie nie jest to technicznie możliwe. Należy jednak podkreślić fakt, że zmiana kolorów logo dopuszczalna jest tylko w uzasadnionych przypadkach.

c) W celu użycia logo UE na stronach internetowych najlepiej jest używać kolorów RGB granatowy: 0/0/153 (w systemie szesnastkowym [hexadecimal]: 000099), żółty RGB: 255/204/0 (w systemie szesnastkowym [hexadecimal]: FFCC00).

	GRANATOWY	ŻÓŁTY
CMYK	100/80/0/0	0/0/100/0
PANTON	PANTON REFLEX BLUE	PANTON YELLOW
FOLIA (ORACAL)	50	21
RAL	5002	1018
RGB	0/51/153	255/204/0
HEXADECIMAL	003399	FFCC00

logo UE - kolorystyka

d) Jeżeli jedynym dostępnym kolorem jest czarny, prostokąt powinien posiadać czarną obwódkę, natomiast gwiazdy powinny być czarne na białym tle. W sytuacji, gdy jedynym dostępnym kolorem jest niebieski (oczywiście musi to być odbity niebieski/Reflex Blue), tło powinno być wydrukowane w maksymalnym nasyceniu tym kolorem, z pozostawionymi na tle białymi gwiazdami.

Reprodukcji emblematu najlepiej dokonywać na białym tle. Należy unikać tła wielokolorowego, zwłaszcza jeżeli nie komponuje się ono z kolorem niebieskim. Jeśli zaistniała konieczność dokonania reprodukcji na kolorowym tle, należy najpierw umieścić wokół prostokąta biały pasek o szerokości równej 1/25 wysokości tego prostokąta.

Dodatkowe informacje można uzyskać na stronie internetowej Generalnego Sekretariatu Komisji Europejskiej:

http://europa.eu.int/abc/symbols/emblem/graphics1_pl.htm.

ZASADY STOSOWANIA LOGO EFS 2004-2006

- 7.01 logo EFS - budowa
- 7.02 logo EFS - warianty kolorystyczne
- 7.03 logo EFS - budowa i proporcje
- 7.04 logo EFS - kolorystyka
- 7.05 logo EFS - czcionka oraz otaczanie

logo EFS - budowa

- a) Logotyp Europejskiego Funduszu Społecznego występuje w dwóch wersjach: podstawowej i z podpisem.
- b) Logo podstawowe składa się z trzech liter EFS oraz pięciu gwiazdek ponad tymi literami.
- c) Nie dopuszcza się żadnych modyfikacji zarówno w napisie EFS, jak i w występujących ponad nim gwiazdkach oraz we wzajemnych relacjach między tymi elementami.
- d) Logo z podpisem składa się z loga podstawowego wraz z opisem użytego skrótu. Czcionką użytą do napisu Europejski Fundusz Społeczny jest Humnst777LtCnPL.
- e) Jeżeli technika reprodukcji na to pozwala należy stosować pełną podstawową wersję kolorystyczną.

Wykorzystując logo EFS należy w szczególności zwrócić uwagę, aby:

- a) proporcje pozostały niezmienione przy powiększaniu i zmniejszaniu;
- b) powyżej i poniżej logo pozostało wolne miejsce szerokości, co najmniej połowy wysokości litery „E”;
- c) po bokach pozostało wolne miejsce na szerokość litery „S”;
- d) logo EFS powinno znaleźć się na wszystkich dokumentach związanych z wdrażaniem EFS, a w szczególności z realizacją projektów;
- e) niekiedy nie ma możliwości zamieszczenia logo we wzorze dokumentu. Wówczas można je zamieścić w postaci naklejki lub pieczętki (granatowej, lub czarnej).

logo EFS - warianty kolorystyczne

a) jeżeli nie jest możliwe zastosowanie w procesie reprodukcji podstawowej wersji kolorystycznej znaku (np. druk jednokolorowy), zaleca się używanie wersji jednokolorowych: białej, czarnej, granatowej lub żółtej;

b) w przypadku umieszczania symbolu na tle granatowym (kolorze charakterystycznym dla Unii Europejskiej), zaleca się użycie koloru białego dla liter i żółtego dla gwiazdek;

c) w przypadku braku możliwości zastosowania tych dwóch kolorów dopuszczalne jest zastosowanie dla całego znaku jednego koloru – żółtego lub białego (w przypadku druku jednokolorowego, gdzie kolor tła jest już kolorem druku).

logo EFS - budowa i proporcje

- a) o ile to możliwe, logo nie powinno być mniejsze (wysokość) niż 1 cm (10 mm). Wielkość minimalna nie znajduje jednak zastosowania w przypadku gadżetów reklamowych typu: długopisy, ołówki, flamastry itp. Tego typu artykuły promocyjne dopuszczają umieszczenie na nich znaku, którego wielkość minimalna wynosi 5 mm;
- b) w pozostałych sytuacjach należy stosować wielkość minimalną 10 mm;
- c) jeżeli w procesie reprodukcji nie jest możliwe uzyskanie prawidłowej czytelności symbolu przy podanej powyżej wielkości minimalnej, zaleca się zwiększyć tę wielkość do wartości umożliwiającej prawidłową czytelność;
- d) szczególną uwagę zaleca się zwrócić na wielkość gwiazdek, aby nie zatracić ich formy przy zbyt dużym pomniejszeniu znaku;
- e) logo z podpisem nie może być węższe niż 23 mm.

pole podstawowe i ochronne

- a) pole podstawowe logotypu to minimalny obszar zamknięty przypisany do symbolu. Symbol nie może znajdować się bliżej jakiegokolwiek krawędzi niż określa to pole podstawowe. Stosowanie się do tej zasady gwarantuje zachowanie wszystkich cech plastycznych znaku. Pole podstawowe znajduje zastosowanie na przykład: przy umieszczaniu symbolu na papierze firmowym (krawędzi kartki), bannerach, tablicach itp.;

- b) pole ochronne to obszar wokół symbolu, na którym nie powinna się znajdować żadna obca forma graficzna. Pole ochronne umożliwia prawidłowe pozycjonowanie znaku w taki sposób, aby nie zostały zniekształcone jego walory plastyczne.

logo EFS - kolorystyka

a) Logo Europejskiego Funduszu Społecznego ma następujące kolory: Niebieski Pantone reflex – powierzchnia prostokąta, Żółty Pantone – powierzchnia gwiazd.

b) Żółty Pantone jest uzyskiwany poprzez użycie 100% „process yellow”. Natomiast poprzez wymieszanie 100%-ego „process cyan” i 80%-ego „process magenta” uzyskuje się odcień bardzo zbliżony do „pantone reflex blue”.

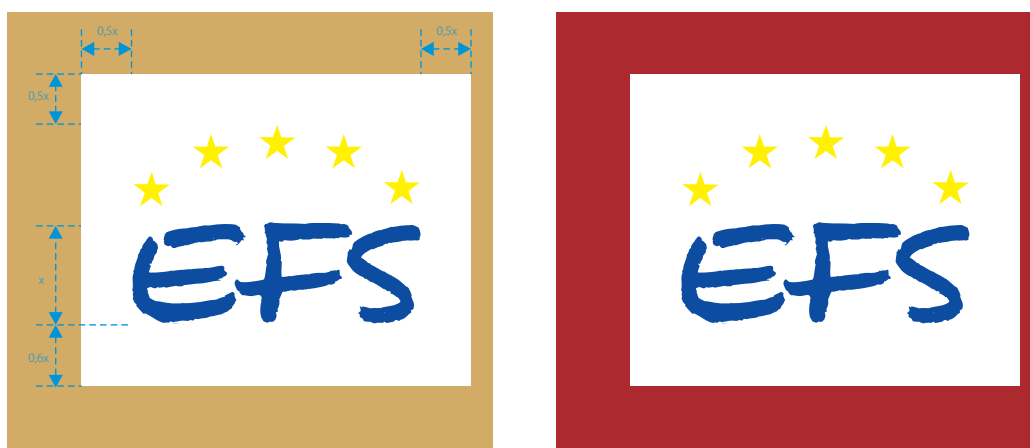
c) W celu użycia logo EFS w dokumentach oraz na stronach internetowych najlepiej jest używać kolorów RGB granatowy: 0/0/153 (w systemie szesnastkowym [hexadecimal]: 000099), żółty RGB: 255/204/0 (w systemie szesnastkowym [hexadecimal]: FFCC00).

	GRANATOWY	ŻÓŁTY
CMYK	100/80/0/0	0/0/100/0
PANTON	PANTON REFLEX BLUE	PANTON YELLOW
FOLIA (ORACAL)	50	21
RAL	5002	1018
RGB	0/51/153	255/204/0
HEXADECIMAL	003399	FFCC00

logo EFS - czcionka oraz otaczanie znaku

a) Czcionki Humnst77LtCnPl należy bezwzględnie używać przy podpisie „Europejski Fundusz Społeczny” występującym pod logo.

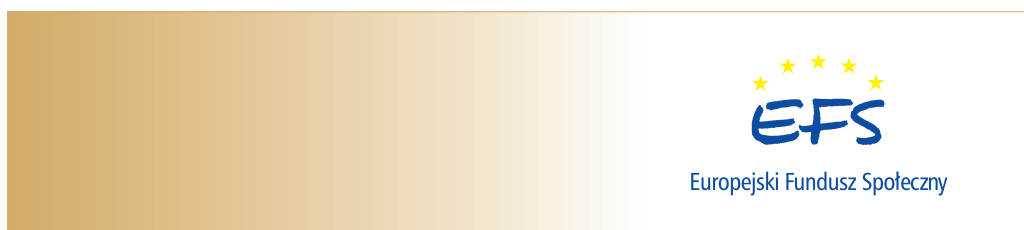
b) W pozostałych sytuacjach stosowanie czcionki jest zalecane.

c) dopuszczalne jest umieszczanie logo na tle innych kolorów: żółtego, granatowego, i czarnego zgodnie z zasadami określonymi wcześniej;

d) w specjalnych przypadkach dopuszczalne jest stosowanie graweru, tłoczenia, haftu, wypalania itp. technik na wybranych materiałach promocyjnych (np. wizytownikach, długopisach, itp.);

e) w przypadku umieszczania symbolu w pełnej wersji kolorystycznej na dowolnym kolorze tła można zastosować cieniowanie tła. Proponowane rozwiązanie pozwoli zachować przejrzystość symbolu i tła w zgodzie z zasadami stosowania pola ochronnego;

f) należy tak zastosować grafikę tła, aby logo znajdowało się na jednym z dozwolonych kolorów;

g) w oryginalnych pismach czarnobiałych stosujemy znak graficzny EFS w wersji czarnej (nie wolno stosować logo EFS w odcieniach szarości). W przypadku konieczności powielenia kolorowych dokumentów dopuszczalne jest stosowanie kserokopii.